

stanovisek sociologických. L. Winiarski zejména hájil naproti W.-ovi prioritu svého názoru sociologicko-mathematického.

Různými předsudky ovládajícími namnoze názory naše ve věcech sociálních, zvláště pak antisemitismem a přepjatým významem národnosti a rasy v sociologii obírá se *E. de Roberty* (Brussel), *Préjugés de la sociologie contemporaine*.

Ročníci zakončuje stať *A. Jaffé-ova*: *Les associations et la solution pacifique de grèves*, o organizaci zaměstnavatelů a dělnictva k zamezení stávek (obligatorní výbory rozhodčí).

2. *L'année sociologique* (dir. *E. Durkheim*; IV. 1899—1900, Paris Alcan, 1901, str. 628).

Dle plánu dřívějších ročnic (Sborník str. 142) obsahuje též tento svazek jednak několik pojednání (str. 1—105), jednak soustavně uspořádané literární rozborů a oznámení ze všech oborů sociologických (str. 106—628).

Na předním místě pojednává *C. Bouglé*, *Remarques sur le régime des castes*, o otázce, jsou-li kasty zvláštností kultury indické, či jevem všeobecným a pokud jsou příbuznými obdobným útvarům gild, clanů, tříd. Shrnuv hlavní sociologické výsledky dosavadních odborných ethnologických a filologických bádání o indických kastách, jichž příznaky jsou vzájemná odpudivost, hierarchismus a specialisace dědičná, popírá B. existenci kast v tomto smyslu v historii evropské vzdělanosti (ano též v starém Egyptě), a odmítá theorie odvozující kasty (obdobně jako gildy středověké) z poměrů hospodářských (Senart, Nesfield), neb z organizace rodinné (Senart). V kastovním zřízení vystupuje spíše v popředí činitel náboženský, jakožto přední činitel kulturní a sociální (a contr. hospodářského).

Podobný základní názor prokmitá z úvahy *E. Durkheima*, *Deux lois de l'évolution pénale*. Změny, jimiž probíhá historický vývoj trestu jsou jednak kvantitativní, jednak kvalitativní. Zákon kvantitativních změn těchto formuluje D. v ten smysl: »intensivnost trestu jest tím větší, čím nižší jest typ společnosti a čím absolutněji (neomezeněji) jest ústřední moc«, kdežto zákon kvalitativních změn zní: »tresty na svobodě, dočasné dle dosahu zločinů, stávají se stále více a více normálním typem represe.« V nižších společnostech trest tento se nevyskytuje, později objevuje se jakožto prostředek preventivní, vlivem křesťanství stává se trestem.

Oba zákony, jež D. blíže vykládá, se doplňují vzájemně. V té příčině rozlišuje D. zločinnost náboženskou v š. sm. (zločiny proti institucím kolektivním) a zločinnost lidskou proti individuům (krádeže, vraždy, podvody a násilí všeho druhu). Na vyšších stupních sociálního vývoje nabývají jevy zločinnosti posledního druhu převahy a tím zároveň zmírňuje se krutost a přísnost trestů. Příčiny humanisace trestů leží tudíž ve vývoji sociálním.

Ve stručném článku zabývá se na posledním místě této ročnice *M. Charmont*, *Note sur les causes d'extinction de la propriété corporative*, příčinami rozpadávání se a zániku společného vlastnictví. Mezi těmi uvádí spisov. zejména: význam individuálního vlastnictví pro bažení lidské po blahu a štěstí, čili zánik užitečnosti při vlastnictví společném, rozdělení mezi společníky a konečně zabrání asociací mohutnější (státem, výbojným národem). —

Ateneum 1901: Stecki Jan, Socyologia uduchowiona. — *Krytyka 1901: Kułczycki L.*, Obecny stan socyologii. *Gumplowicz L. Dr.*, Suggestya spoleczna. *Dr. D. G. Z.*, Alkoholism jako objaw wspólczesnej kultury. — *Przegląd polski 1901 t. 139: Ochenkowski W. Dr.*, Kilka uwag o socyologii Augusta Comtea. — *Przegląd filozoficzny 1901 t. 4: Balicki Z. Dr.* Pierwiastki indywidualne w fenomenalizmie socyologicznem. *Kranz K.*, Kongres socyologiczny. — *Чув. Извѣстія Kijev 1901: Bokadorov*, Очеркъ критическихъ суждений о Рюссо (kritický přehled úsudkův o Rousseauovi). J. Č.